

Monumentnummer*: 521684

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 12 januari 2001
Kadaster deel/nr 82807/152

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Landgraaf		Landgraaf		Limburg			
Straat*	Nr*	House letter*		Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering Locatie
Honigmannstraat	18				6372 VJ	Landgraaf	
Honigmannstraat	20				6372 VJ	Landgraaf	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Landgraaf		B					402
Landgraaf		B					401

Omschrijving**

Inleiding

Dubbele mijnwerkerswoning in Lotharingse stijl, 1913, van het zogenoemde woningtype A. De woning is gesitueerd in het noordoostelijke deel van het Eikske, een groep van 26 mijnwerkerswoningen die werd gebouwd in opdracht van de Maatschappij tot Exploitatie van Limburgsche Steenkoolmijnen Oranje Nassau te Heerlen. Het ontwerp van de woning werd gemaakt door het bouw bureau van deze particuliere mijnonderneming. In deze woninggroep zijn in totaal zes woningtypen vertegenwoordigd (typen A t/m F).

De woningen werden omstreeks 1957 achter de uitgebouwde bijkeukens aan de zijgevels uitgebreid met een aangebouwde douche-annex toiletvoorziening van één bouwlaag onder plat. Hierdoor werden de oorspronkelijke woonhuis- en buitendeur van de bijkeuken aan het zicht onttrokken. De oorspronkelijke vrijstaande schuren met buitenprivaten werden gesloopt. In de achtertuinen werden aan weerszijden van de erfscheiding vrijstaande, gecombineerde schuren gebouwd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De aan de zijgevels aangebouwde douche- en toiletvoorzieningen zijn voor de bescherming van ondergeschikt belang. **UITGESLOTEN** van bescherming zijn alle overige sedert 1913 gerealiseerde aan- en bijbouwen.

Omschrijving

Het oorspronkelijke bouwvolume van de dubbele mijnwerkerswoning werd gebouwd op een in hoofdvorm rechthoekige **PLATTEGROND**, aan weerszijden voorzien van een rechthoekig uitgebouwde bijkeuken. Het hoofdvolume telt een gedeeltelijke souterrainverdieping, anderhalve **BOUWLAAG**, alsmede een vliering. De bijkeukens aan weerszijden tellen één bouwlaag. Het geheel wordt gedekt door een samengestelde dakconstructie. Het pand Honigmannstraat 18 heeft een **WOLFDAK** waarvan de noklijn in dwarsrichting op de Honigmannstraat is geprojecteerd. Aan de lange dakzijde is dwars hierop een **ZADELDAK** ingestoken, waarmee Honigmannstraat 18 gedeeltelijk en Honigmannstraat 20 geheel wordt gedekt. De bijkeukens aan de zijgevels van beide panden hebben een **ZADELDAK**. Bakgoten annex overstekken op houten consoles. De oorspronkelijke houten boeiboorden hebben een eenvoudige ornamentering. De boeiboorden van Honigmannstraat 18 zijn ten dele met kunststof betimmerd, de boeiboorden van Honigmannstraat 20 geheel.

Het wolfdak van Honigmannstraat 18 heeft rode **MULDENPANNEN** met blauwe nokvorsten. Aan de straatzijde is op de nok nog een pion aanwezig. Een vernieuwde hoge bakstenen schoorsteen alsmede twee dakvensters op het zuidelijke zijdakvlak. Het zadeldak van de bijkeuken heeft rode muldenpannen. Honigmannstraat 20 heeft **BETONPANNEN**, zowel op het zadeldak van het hoofdvolume als de uitgebouwde bijkeuken. Een gecombineerde nokschoorsteen. De oorspronkelijke hoge schoorsteen op het voordakvlak van Honigmannstraat 20 en de gecombineerde schoorsteen op het achterdakvlak ontbreken.

De woningen waren oorspronkelijk voorzien van segmentboogvormige houten **T-VENSTERS** (zowel enkel- als meervoudig) met ingedeelde bovenlichten; segmentboogvormige, verticaal ingedeelde houten souterrainvensters. De oorspronkelijke, segmentboogvormige houten woonhuis**DEUREN** met zesruits bovenlichten in de zijgevels en de rechthoekige opgeklampte buitendeuren van de bijkeukens werden verwijderd vanwege de omstreeks 1957 gerealiseerde aanbouwen.

De woningen van het type A kenmerken zich in de oorspronkelijke situatie voor wat betreft de **MATERIAALTOEPASSING** door geprofileerde, gecementeerde gevelkaders: plinten, lisenen, kroonlijsten en getrapte frieslijsten. Tussen deze kaders verdiept geplaatste rode bakstenen gevelvelden in Vlaams metselverband, oorspronkelijk met knip- en snijwerk in de voegen. Gecementeerde speklagen, aanzet- c.q. sluitstenen en kaderornamenten. Hardstenen vensterbankplaten, bakstenen vensterdorpels. Sierankers.

De **VOORGEVEL** van de dubbele mijnwerkerswoning Honigmannstraat 18-20 is asymmetrisch ingedeeld en bestaat uit twee door een liseen gescheiden delen. In de plint hebben beide panden boven het souterrainvenster een segmentboogvormige strek in rode baksteen. Het souterrainvenster van Honigmannstraat 18 is verticaal ingedeeld. In de souterrainopening van Honigmannstraat 20 is een verzinkt rooster geplaatst.

In de eerste laag en op de verdieping heeft Honigmannstraat 18 een segmentboogvormig houten T-venster met een hardstenen vensterbankplaat, in de eerste laag voorzien van een rolluik. De voorgevel van Honigmannstraat 20 heeft in de segmentboogvormige vensteropening een kunststof vensterkozijn met kleine roedeververdeling en geïntegreerd rolluik.

De voorgevel van de uitgebouwde bijkeuken van Honigmannstraat 18 heeft nieuw gevoegd metselwerk, een segmentboogvormig houten venster met glas-in-lood, hardstenen vensterbankplaat en rolluik. Honigmannstraat 20 heeft in de geheel nieuw gevoegde

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

voorgevel een hardstenen vensterbankplaat, een kunststof vensterkozijn met kleine roedeverdeling en een geïntegreerd rolluik in een segmentboogvormige omlijsting. De ZIJGEVELS van Honigmannstraat 18 en Honigmannstraat 20 worden in de eerste bouwlaag grotendeels aan het oog onttrokken door de omstreeks 1957 aangebouwde douche- en toileteenheden. De zijgevel van Honigmannstraat 20 is geheel opnieuw gevoegd. In het vrijgebleven deel van de eerste bouwlaag hebben beide panden een niet-authentiek vensterkozijn (bij Honigmannstraat 20 uitgevoerd in kunststof) met rolluik. Bij Honigmannstraat 18 is dit venster in 1965 in de zijgevel geplaatst. De zijgevel van de oorspronkelijke bijkeuken van Honigmannstraat 18 heeft een segmentboogvormig houten venster met bovenlicht, rolluik en bakstenen dorpel. De bijkeuken van Honigmannstraat 20 heeft in de zijgevel een ongeleed kunststof vensterkozijn met geïntegreerd rolluik in een segmentboogvormige omlijsting waaronder een bakstenen dorpel.

De zijgevel van Honigmannstraat 18 heeft in de verdieping, onder het dakoverstek, een klein rechthoekig gangvenster en is voor het overige blind.

De zijgevel van Honigmannstraat 20 heeft in de verdieping een reeks van drie kunststof vensters met kleine roedenverdeling en geïntegreerde rolluiken in een segmentboogvormige omlijsting met strek.

De ACHTERGEVELS van de mijnwerkerswoningen waren in de oorspronkelijke toestand identiek aan de voorgevels. De achtergevel van Honigmannstraat 18 wordt in de eerste bouwlaag aan het oog onttrokken door een houten aanbouw onder plat. In de tweede bouwlaag een segmentboogvormig houten T-venster met bovenlicht, hardstenen vensterbankplaat en rolluik.

De achtergevel van Honigmannstraat 20 wordt nagenoeg geheel aan het oog onttrokken door een aangebouw van één bouwlaag onder zadeldak, welke is uitgesloten van bescherming. Tussen de voormalige achterkamer van het hoofdvolume en de aanbouw is ter plaatse van het oorspronkelijke vensterkozijn een doorgang gerealiseerd.

In het INTERIEUR van Honigmannstraat 18 is de oorspronkelijke indeling van begane grond en verdieping in tact bewaard gebleven. De vloering is toegankelijk gemaakt. De indeling van het interieur van Honigmannstraat 20 is op verschillende onderdelen aangepast: op de eerste bouwlaag zijn de gangwanden tussen voor- en achterkamer grotendeels doorgebroken; nieuwe trappenhuizen naar souterrain en verdieping; de wand tussen voorkamer en bijkeuken is verwijderd.

Waardering

De mijnwerkerswoningen van het Eikske zijn van cultuurhistorische waarde en vertegenwoordigen nationaal belang als bijzondere uitdrukking van de sociaal-economische ontwikkeling van de mijnstreek sedert het laatste decennium van de 19de eeuw en als specimina van een woonhuistype met een aanzienlijke innovatief karakter. De mijnwerkerswoningen van het Eikske zijn van belang als bijzondere vorm van huisvesting van mijnpersoneel.

De woningen zijn van architectuurhistorische waarde vanwege de toepassing van de Lotharingse bouwstijl, vanwege de betrokkenheid van het bouw bureau van de Maatschappij tot Exploitatie van Limburgsche Steenkoolmijnen Oranje Nassau bij het ontwerp, de esthetische kwaliteit als ook vanwege de bijzondere materiaaltoepassing en ornamentiek.

De dubbele woning Honigmannstraat 18-20 vormt een belangrijk onderdeel van de woninggroep het Eikske en is vanwege deze situering verbonden met de ontwikkeling van de streek sedert de grootschalige exploitatie van steenkoolmijnen. Beide panden zijn van belang voor het aanzien van zowel de wijk als de gemeente.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De dubbele mijnwerkerswoning is in redelijke mate gaaf bewaard gebleven en van belang voor zowel de structurele als visuele gaafheid van de gehele woninggroep.

De mijnwerkerswoningen van het Eikske beschikken in nationaal perspectief over een zeer hoge architectuurhistorische, typologische en functionele zeldzaamheidswaarde.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Bedrijfs-, fabriekswoning

Functie

Mijnwerkerswoningen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Datum van downloaden 23 july 2024